

Uwarunkowania zgodne z art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dla projektu Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Biłgorajskiego 2030

Mając na uwadze zasadność nieprzeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych działań należy wskazać:

1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie

- a) Stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

Dokument zawiera analizę stanu środowiska naturalnego na terenie powiatu, na podstawie której określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji.

Zadania ujęte w programie mają na celu jedynie ochronę środowiska poprzez poprawę jakości powietrza i klimatu akustycznego, utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym, prowadzenie zrównoważonego zarządu zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, ochronę gleb i różnorodności biologicznej, krajobrazowej, geologicznej, czy też właściwe gospodarowanie odpadami.

Projekty przewidziane do realizacji zlokalizowane są w granicach administracyjnych powiatu. Podejmowane działania wpłyną pozytywnie na poszczególne komponenty środowiska nie tylko na obszarach, na których będą realizowane, ale także na środowisko całego powiatu.

Wszelkie zadania wskazane w aktualizowanym dokumencie stanowią jedynie ogólny zarys celów środowiskowych, nie stanowią one katalogu zamkniętego.

- b) Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż projekty wynikające z programu nawiązują do założeń i celów operacyjnych, a także konkretnych działań, ujętych w strategiach i programach wyższego szczebla i przyczynią się do ich realizacji. Powyższe działania powiązane są z charakterem działań przewidzianych w dokumentach nadrzędnych takich jak:

❖ na szczeblu krajowym:

- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)
- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – Strategia Rozwoju w Obszarze Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
- Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku
- Krajowy Program Ograniczania Zanieczyszczenia Powietrza

- Zaktualizowany Krajowy Program Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku)
- VI Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2028

❖ na szczeblu wojewódzkim:

- Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego 2030
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa lubelskiego
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa lubelskiego na lata 2023-2032
- Program Ochrony Powietrza

- c) Przydatność w uwzględnianiu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

Opracowanie oraz uchwalenie dokumentu przyczyni się do zrównoważonego rozwoju powiatu, uwzględniając w pierwszej kolejności kwestie związane z ochroną środowiska. Program konsoliduje zadania, które wdrażane są na bazie innych dokumentów, kluczowych dla międzynarodowego rozwoju szeroko pojętej ochrony środowiska, w tym: polityki klimatycznej Polski, strategii bezpieczeństwa energetycznego i środowiska, czy też decyzji komisji w sprawie wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty.

- d) Powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

Realizacja zapisów dokumentu będzie miała pozytywny wpływ na jakość środowiska. Działania dotyczą poprawy jakości powietrza i klimatu akustycznego, utrzymania dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym, prowadzenia zrównoważonego zarządu zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony gleb i różnorodności biologicznej, krajobrazowej, geologicznej, czy też właściwego gospodarowania odpadami.

2. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko

- a) Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Działania wymienione w aktualizowanym dokumencie będą miały w większości jedynie pozytywne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Niemniej, część z inwestycji może przez krótki czas ubocznie wpływać na środowisko, pomimo swojego proekologicznego charakteru. Możliwa jest jednak ogólna ocena i minimalizacja tego wpływu między innymi poprzez wybieranie odpowiednich

projektów oraz nadzorowanie estetycznego wykonania działań tak, aby nie wpływać negatywnie na chroniony krajobraz.

Na etapie remontów i rozbudowy budynków użyteczności publicznej mogą występować oddziaływania w postaci:

- zakłócenia ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze);
- wytwarzania odpadów budowlanych oraz powstawania nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych;
- emisji spalin i hałasu z maszyn budowlanych;
- ewentualnej wycinki drzew i krzewów (po uprzednim uzyskaniu odpowiednich pozwoleń).

W celu ograniczenia prawdopodobnego oddziaływania na środowisko w trakcie realizacji przedmiotowych działań oraz przedsięwzięć należy podjąć przede wszystkim środki zapobiegawcze w postaci:

- egzekucji zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku oraz w przepisach prawnych;
- konsolidacji informacji o stanie i ochronie środowiska (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska, urzędu marszałkowskiego, starostwa powiatowego, państwowego powiatowego inspektora sanitarnego i innych);
- wzmocnienia (finansowego, merytorycznego, sprzętowego, kadrowego) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.

Potencjalne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć również do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ wielkość wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych środków ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji, również pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- odpowiednia organizacja placu budowy i zaplecza socjalnego;
- ukierunkowane i nadzorowane działań przez specjalistów;
- selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazywanie ich uprawnionym firmom do unieszkodliwienia lub odzysku;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- prowadzenie konsultacji ze społecznością lokalną w celu uniknięcia konfliktów społecznych;
- podjęcie środków zaradczych ograniczających ewentualne oddziaływanie.

Jedynie ogólny opis oddziaływania na środowisko inwestycji oraz działań mających zapewnić jak najmniejszą negatywną ingerencję w środowisko naturalne, wynika

z faktu, iż inwestycje wskazane w opisie zadań mają charakter ogólny i programowy. Dopiero w procesie realizacji poszczególnych działań, poddane zostaną one szczegółowej kontroli ze strony odpowiednich organów, również pod względem ich oddziaływania na środowisko. Wówczas ograniczenie owego oddziaływania polegać będzie w głównej mierze na rzetelnym stosowaniu się do decyzji i zaleceń organów administracyjnych, w tym między innymi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

- b) Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

Z uwagi na fakt, iż dokument wskazuje możliwość realizacji tylko danego typu działań i przedsięwzięć zlokalizowanych w obrębie jednego powiatu, oddziaływania w powyższym zakresie nie wystąpią.

- c) Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Program ochrony środowiska zakłada wykonywanie planowanych zadań w sposób bezpieczny dla środowiska, przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa, działające na podstawie stosownych zezwoleń i z zachowaniem odpowiednich procedur określonych w przepisach prawa. Realizacja planowanych działań w wyżej określony sposób nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko.

Powiat biłgorajski położony jest w południowej części województwa lubelskiego, w jego skład wchodzi 14 gmin. Powiat Biłgorajski zajmuje obszar 1677,8 km², co stanowi 6,68% powierzchni województwa lubelskiego.

Na terenie powiatu występują mikroregiony: Wyżyna Lubelska, Roztocze i Kotlina Sandomierska. Mniejszymi jednostkami fizjograficznymi w ramach Wyżyny Lubelskiej są: Wyniosłość Giełczewska i Padół Zamojski, dla Roztocza: Roztocze Zachodnie i Środkowe, a dla Kotliny Sandomierskiej: Równina Biłgorajska i Płaskowyż Tarnogrodzki.

Powiat ma charakter rolniczy, 43% powierzchni zajmują użytki rolne, z produkcją żywności, m.in. ekologicznej. Charakterystyczną cechą jest duża lesistość, która wynosi ponad 39% powierzchni (ok. 66 tys. ha).

Formy ochrony przyrody na terenie powiatu:

Park Narodowy - Roztoczański Park Narodowy.

Rezerwat Przyrody - Czartowe Pole, Szum, Obary.

Park Krajobrazowy - Park Krajobrazowy Lasy Janowski, Krasnobrodzki Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej, Szczembrzeszyński Park Krajobrazowy.

Obszar Chronionego Krajobrazu - Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Obszar Natura 2000 - Uroczyska Puszczy Solskiej, Uroczyska Lasów Janowskich, Roztocze Środkowe, Dolina Łętowni, Dolina Dolnej Tanwi, Guzówka, Roztocze, Lasy Janowskie, Puszcza Sol ska.

Pomnik przyrody - kilkadziesiąt pomników przyrody, które w większości stanowią pojedyncze drzewa.

4. Podsumowanie

Każde z działań wskazanych w dokumencie ma charakter rekomendacji mającej sprzyjać osiągnięciu zamierzonych celów, stąd też zaprezentowany katalog nie może być traktowany jako zamknięte zestawienie, ale raczej jako wytyczne standardowych wariantów możliwych do przeprowadzenia inwestycji mających na celu ochronę środowiska.

W związku z powyższym nie można jednoznacznie określić czasu trwania, zasięgu i skali oddziaływania przewidywanych działań i przedsięwzięć. Zamieszczone w dokumencie inwestycje mają charakter ogólny. Warto jednak zaznaczyć, iż przeprowadzenie konkretnego działania wymagało będzie indywidualnego pozwolenia, co odpowiednio gwarantuje nienaruszalność istotnych obszarów naturalnych i pozwala na określenie dokumentu, jako nieoddziaływującego w znaczący sposób na środowisko.

Można również stwierdzić, że ustalenia zawarte w opracowanym projekcie stanowią będą niewielkie modyfikacje zapisów poprzedniego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Biłgorajskiego. Przedmiotowy projekt, podobnie jak poprzedni, zawierać będzie kolejne inwestycje związane między innymi z termomodernizacją, budową kanalizacji, budową i modernizacją dróg, zwiększeniem udziału zieleni, edukacją ekologiczną mieszkańców, mające w większości charakter ciągły, co również wskazuje na ich konieczność kontynuacji w kolejnych latach obowiązywania zarówno obecnego jak i przyszłego programu.

Wdrożenie zadań Programu nie spowoduje nowych zagrożeń lub innych uciążliwości dla środowiska naturalnego, a jego prawidłowa realizacja przyniesie wymierne efekty ekologiczne w postaci minimalizacji antropopresji na środowisko. Jego realizacja nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary cenne przyrodniczo.

Realizacja działań wskazanych w dokumencie wpłynie na poprawę stanu środowiska oraz przyczyni się do utrwalenia pozytywnych postaw ekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne wśród mieszkańców.

Zaplanowane przedsięwzięcia tylko w momencie prowadzenia prac inwestycyjnych charakteryzują się przejściowym oddziaływaniem na najbliższe otoczenie. Aby zapewnić jak najmniejszą ingerencję projektów inwestycyjnych w środowisko, w trakcie realizacji prac będą przestrzegane obowiązujące normy i przepisy w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz przepisy BHP, a także zapewniona zostanie ochrona dla osób oraz własności publicznej poprzez unikanie uciążliwości, skażenia środowiska i hałasu. Cele szczegółowe przewidziane do realizacji ze względu na rodzaj i usytuowanie, nie będą miały zatem negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie ludzi zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji.

W celu ograniczenia występowania negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji planowanych inwestycji, zostanie zastosowanych szereg działań zapobiegających:

- dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (poza siedliskami przyrodniczymi, w szczególności poza siedliskami przyrodniczymi występującymi w granicach obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody np. obszary Natura 2000, rezerваты), w istniejących strefach zurbanizowanych np. wzdłuż istniejących dróg publicznych, w terenach z istniejącą już zabudową np. kolektory słoneczne

z wielkością dostosowana do wymogów terenu, zakaz lokalizacji wielko-powierzchniowych farm, które mogłyby mieć znaczące negatywne oddziaływanie na zwierzęta, w tym ptaki będące przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000:

- stosowanie odpowiednich materiałów, rozwiązań technologicznych i technicznych, które są bezpieczne dla środowiska,
- selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazanie ich do unieszkodliwiania lub odzysku,
- dostosowanie terminów prac do okresu rozrodczego zwierząt (w miarę możliwości poza sezonem lęgowym zwierząt, przygotowanie zastępczych miejsc lęgowych),
- stosowanie się do zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie oraz w przepisach prawnych przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- inwentaryzacja przyrodnicza w zakresie występowania gatunków chronionych przy przeprowadzaniu prac remontowych, modernizacyjnych, termomodernizacyjnych (np. budynków kościołów), przez doświadczonego ornitologa i chiropterologa (możliwość zasiedlania budynków przez ptaki i nietoperze).

Zastosowanie się do powyższych zaleceń w sposób znaczący ograniczy ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na obszary chronione powiatu biłgorajskiego.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, iż w opinii organu przedmiotowe założenia nie wyznaczają ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, przy uwzględnieniu uwarunkowań określonych w art. 49 ustawy OOS, wnioskuję o wyrażenie zgody na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Z up. STAROSTY

mgr Marian Szuper

Kierownik Wydziału

Opieki nad Ochroną Środowiska i Leśnictwa